

Komentář k hodnocení výsledků v Modulu 1 FORD: 5.8 Media and Communication

Zpracoval Mgr. Jaroslav Švelch, Ph.D.

- 1) Celkový počet hodnocených výsledků, počet uzavřených hodnocení, počet a podíl výsledků hodnocených jednotlivými stupni, průměr. To vše tříděné zvlášť pro obě kritéria hodnocení a podle podoborů. Vyplnit excelovou tabuku + komentář.

Celkem bylo hodnoceno 17 výsledků, z toho 7 v subfordu *Information science (social aspects)*, 4 v subfordu *Media and socio-cultural Communication*, 3 v subfordu *Library Science* a 1 v subfordu *Journalism*. Dva výsledky nebyly zařazeny pod subford.

- 2) Špičkové (world-leading) výsledky: charakteristika, jazyk, VO, typ výsledku, prestiž nakladatelství či časopisu, zdůvodnění – hlavně u výsledků, kde by zařazení mohlo být vnímáno jako sporné. Pokud špičkové výsledky nejsou nebo jich je velmi málo, totéž pro excelentní výsledky.

V tomto FORDu byly coby špičkové vyhodnoceny dva velmi odlišné výsledky. Tím prvním je monografie na světové úrovni v kvalitním zahraničním vydavatelství (Palgrave Macmillan) založená na obsáhlém etnografickém výzkumu („Crisis Reporters, Emotions, and Technology“). Monografie na této úrovni česká mediální a komunikační studia produkují velmi málo, zpravidla jednu až dvě ročně.

Druhý špičkový výsledek („Globalization of Science“) je výsledkem kvantitativního výzkumu a je prezentovaný formou interaktivní aplikace. Důvodem pro špičkové hodnocení je jak relevance získaných výsledků, tak jejich prezentace.

Ford *Media and Communications* je natolik tematicky a metodologicky široký a špičkových výsledků (známka 1) je v něm tak málo, že lze stěží vypočítat konkrétní trend. Oba dva špičkové výsledky jsou nicméně v angličtině a cílí na mezinárodní publikum. Excelentních výsledků (známka 2) bylo oproti tomu 6 (tedy zhruba jedna třetina). Čtyři z nich jsou články v respektovaných mezinárodních časopisech nebo kapitoly v monografiích vydaných prestižním vydavatelstvím.

- 3) Podprůměrné výsledky: počet, VO, nejčastější důvody; výsledky, které nebyly zaslány vzdáleným hodnotitelům.

Podprůměrné výsledky (známka 5) se objevily tři, ale následující komentář se částečně vztahuje i na průměrné výsledky (se známkou 4), které byly rovněž tři.

Instituce s málo rozvinutým výzkumným profilem jako např. Anglo-americká vysoká škola či UTB Zlín předložily výsledky, které prokazují nedostatek orientace v oboru a celkově nízké standardy vědecké práce. Tyto výsledky jsou publikované buďto v pochybných mezinárodních časopisech („Dreams and reality church versus target groups“ v *Journal of Science and Theology*, známky od hodnotitelů 4 a 5) nebo v časopisech publikovaných domovským pracovištěm („From Murder To Miscegenation: Mark Twain's Nevada Newspaper Hoaxes“ v *American & British Studies Annual* vydávaný na Univerzitě Pardubice, známky od hodnotitelů 4 a 5). V obou případech je diskutabilní, zda texty prošly rigorózním recenzním řízením.

Podobný problém lze ovšem sledovat i u zavedených institucí. Např. FF MU předložila k hodnocení publikace vydané domácím univerzitním vydavatelstvím Munipress, které jsou buďto spíše skripty pro studenty nebo kolekce již dříve vydaných článků bez další přidané hodnoty. V obou případech texty neobsahují nové výzkumné poznatky.

V jednom případě FF UK předložila článek, který sám explicitně uvádí, že nabízí pouze „preliminary insights“ a získala i adekvátní známku 4.

4) Rozdíly uvnitř oborů – podíl špičkových a podprůměrných výsledků v subfordech; komentář – jak se podobory liší a proč tomu tak je.

Poměrně více kvalitních výsledků (známky 1 a 2) získaly výsledky v subfordu *Media and socio-cultural Communication* – dokonce se v něm objevily pouze známky 1 a 2. Může to být tím, že tento subford je více výzkumně zaměřený a vykazuje vyšší míru internacionalizace (na rozdíl například od více aplikovaného a často lokálně zaměřeného subfordu *Library science*). Celkově je ale třeba podotknout, že zařazení do konkrétního subfordu je někdy arbitrární. Špičkový výsledek „Crisis Reporters, Emotions, and Technology“ by klidně mohl spadat i do subfordu *Journalism*. Naopak výsledek „Dreams and reality church versus target groups“, který je bez příslušnosti k subfordu, mohl být rovněž zařazen do subfordu *Media and socio-cultural communication*, čímž by jeho skóre výrazně zhoršil.

5) Srovnání výsledků podle obou kritérií hodnocení.

Hodnocení podle přínosu k poznání letos vygenerovalo vysoký poměr výsledků se známkou 2 a celkově bylo polarizovanější; výsledky hodnocení podle společenské relevance jsou rovnoměrně rozprostřeny po celé škále. Vysvětlením může být to, že přínos k poznání je jasnějším kritériem, které se odráží i ve volbě žánru, publikační platformy atd. Pro VO je pravděpodobně snazší identifikovat „kvalitní“ článek nebo kapitolu v monografii podle IF či SJR časopisu, případně vydavatele monografie. Hodnocení standardních kvalitních článků v mezinárodně uznávaných žurnálech a kapitol v monografiích vydaných prestižním vydavatelstvím pak obvykle konverguje ke známce 2. Hodnocení podle společenské relevance je hůře uchopitelné a VO k němu přiřazují různorodější výsledky.

6) Neohodnocené výsledky – zdůvodnění, proč se nepodařilo získat dostatek posudků.

Zaznamenali jsme významné obtíže se sháněním hodnotitelů, z části zřejmě kvůli pandemii. Obzvláště obtížné je získat hodnotitele na výsledky, které vycházejí ze spolupráce řady zainteresovaných pracovišť (např. „Česká digitální knihovna“). V takovém případě je téměř nemožné najít hodnotitele, který není ve střetu zájmů. V průběhu hodnocení jsme navrhli až deset nových hodnotitelů/hodnotitelek.

7) Podíl bibliometrizovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení, jejich úspěšnost, komentář.

Bibliometrizované byly dva výsledky: „Facebook as an instrument of election campaigning and voters' engagement: Comparing Czechia and Poland“ z FF UK a „Ridiculed, but safe: What e-mothers' discussion on migration tells us about the potential of 'third spaces' for the political communication of women“ z FSV UK. Oba jsou ve WoS i Scopusu, ve Scopusu shodně v 1. decilu. V modulu M1 získaly oba výsledky hodnocení 2 (excelentní). Celkově tedy modul M1 slouží primárně pro nebibliometrizovatelné výsledky.

8) Problémy a otázky

Ford 5.8 celkově opakovaně naráží na tematickou fragmentárnost, podpořenou navíc tím, že je kombinací tří téměř disjunktních oblastí – *Media and socio-cultural communication*, *Library science* a *Information science (social aspects)*. K hodnocení poměrně malého počtu výsledků je tedy třeba velkého množství hodnotitelů.

Značný problém představovaly výsledky aplikovaného výzkumu dodávané jako odkaz na webovou aplikaci, zejména výsledky nahlášené Knihovnou Akademie věd: „INDIHU Mind: virtuální znalostní báze“ a „Česká digitální knihovna“. Hodnotitelé se tázali po dalších

vysvětlujících dokumentech, závěrečných zprávách atd. V případě INDIHU Mind hodnotitel několik týdnů čekal na přístup k aplikaci, neboť ta zrovna procházela upgradem. Naopak výsledek „Globalization of Science“ je sice také online, ale veřejně přístupný a přehledně prezentovaný, včetně bibliografických referencí. Navrhujeme, aby byl stanoven jednotný postup pro hodnocení aplikací či databází, které nejsou veřejně dostupné a jejichž hodnocení vyžaduje individuální zpřístupnění se strany VO.

Přístup hodnotitelů se liší v závislosti na subfordech. Ačkoli jde jen o kvalitativní odhad na základě omezeného počtu výsledků, podle našich zkušeností jsou hodnotitelé v subfordech *Information science (social aspects)* a *Library science* obvykle benevolentnější než hodnotitelé v subfordu *Media and socio-cultural communication*, což je zřejmě dáno menší mírou mezinárodního srovnání v těchto subfordech.

Mezi hodnotiteli jednoho výsledku obvykle bývá shoda, případně rozdíl jednoho stupně. Výjimkou jsou výsledky s určitými vážnými, ale nepříliš viditelnými nedostatky, které může hodnotitel snadno přehlédnout. Příkladem může být výsledek „Information: studies in information science and ethics with regard to the users with visual impairment“, který získal výslednou známku 5 kvůli tomu, že je pouze kompilací/překladem dříve vyšlých studií. Zatímco jedna hodnotitelka si toho všimla a udělila známku 5, druhý hodnotitel nikoli a hodnotil známkou 3.

PedF UHK předložila výsledek „Kyber a eko“ (kolektivní monografie), který pracovnice UHK pouze editovala a opatřila několikastránkovým úvodem; samotné kapitoly psali jiní autoři. Tento výsledek jsme nehodnotili, neboť nereprezentuje výzkum provedený v dané VO.

Výběr kritéria hodnocení ze strany VO bývá smysluplný, rozpor jsme identifikovali v případě výsledku „Dějiny veřejných lidových knihoven v českých zemích“, který byl nominován za společenskou relevanci, ale jedná se o velmi tradiční chronologický historiografický text bez zřetelné relevance pro současnou společnost. Od hodnotitelů získal na základě tohoto kritéria známky 3 a 4 a výslednou známku 4.